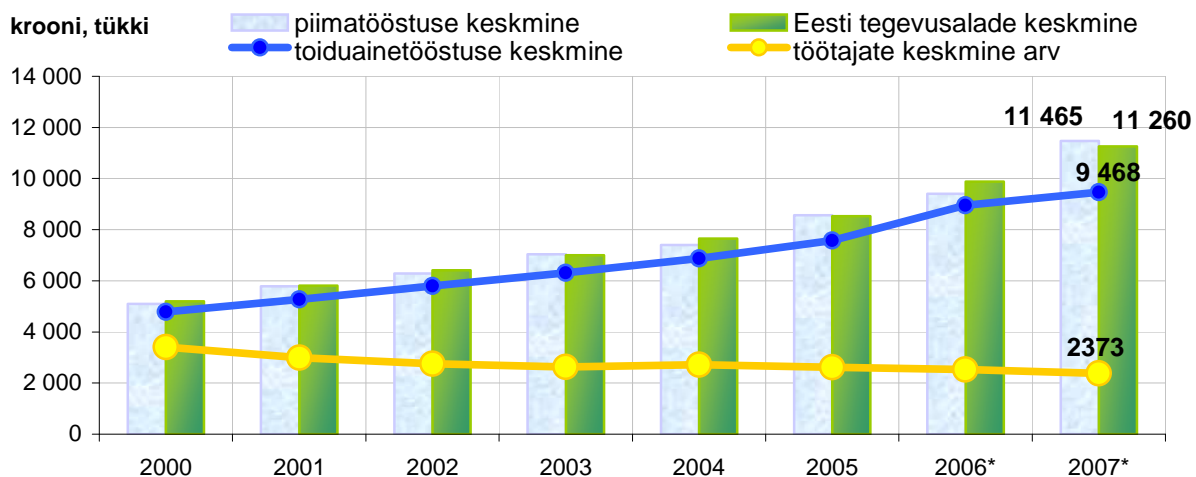

Piimasektori majandusnäitajad 2007. aasta

Tööhõive piimatööstustes

Võrrelduna 2006. aastaga (2531 töötajat) on hõivatute keskmine arv (joonis 1.) piimatööstuses 2007. aastal (2373 töötajat) vähenenud 158 töötaja võrra. Enamik ehk 1987 töötajat oli hõivatud 100 ja enama töötajaga ettevõtetes. 50-99 töötajaga ettevõtetes töötas käesoleval aastal keskmiselt 251 töötajat. Võrreldes eelmise aastaga kahanes keskmine hõivatute arv 100 ja enama töötajaga ettevõtetes 20 inimese ja 50-99 töötajaga ettevõtetes 68 inimese võrra. Kõige rohkem vähenes töökohti 1-49 töötajaga ettevõtetes (-70 töötajat). Töökohtade vähenemise üheks oluliseks põhjuseks on asjaolu, et 2006. aasta III kvartalis lõpetas tegevuse 3 piimatööstusettevõtet.

Joonis 1. Piimatööstuse töötajate keskmine arv ning Eesti, toiduainetööstuse ja piimatööstuse kuu keskmine brutopalk, 2000-2007

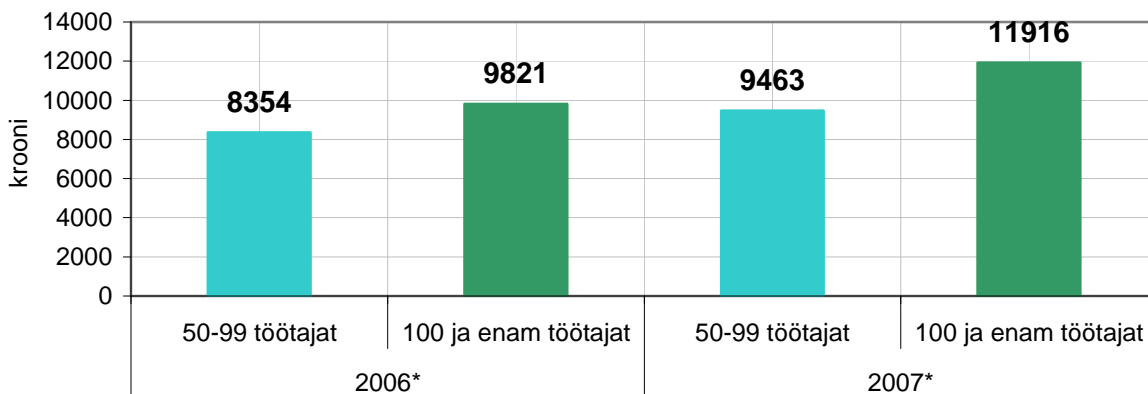

Allikas: ESA, PÕM arvutused, * - lühiajastatistika

Piimatööstuse keskmine 2007. aasta brutopalk (joonis 1.) oli 11 465 krooni, olles Eesti keskmisest töötasust 205 krooni ja toiduainetööstuse keskmisest 1997 krooni võrra kõrgem.

Keskmine palk piimatööstustes kasvas eelmise aastaga võrreldes 2007. aastal 2023 krooni (22,3%). Võrreldes 2006. aastaga suurenes keskmine palk (joonis 2.) 100 ja enama töötajaga ettevõtetes 2095 krooni ehk 21,3% võrra ning 50-99 töötajaga ettevõtetes 1109 krooni ehk 13,3% võrra.

Joonis 2. Keskmise palga võrdlus 50-99 töötajaga ning 100 ja enama töötajaga piimatööstustes, 2006-2007

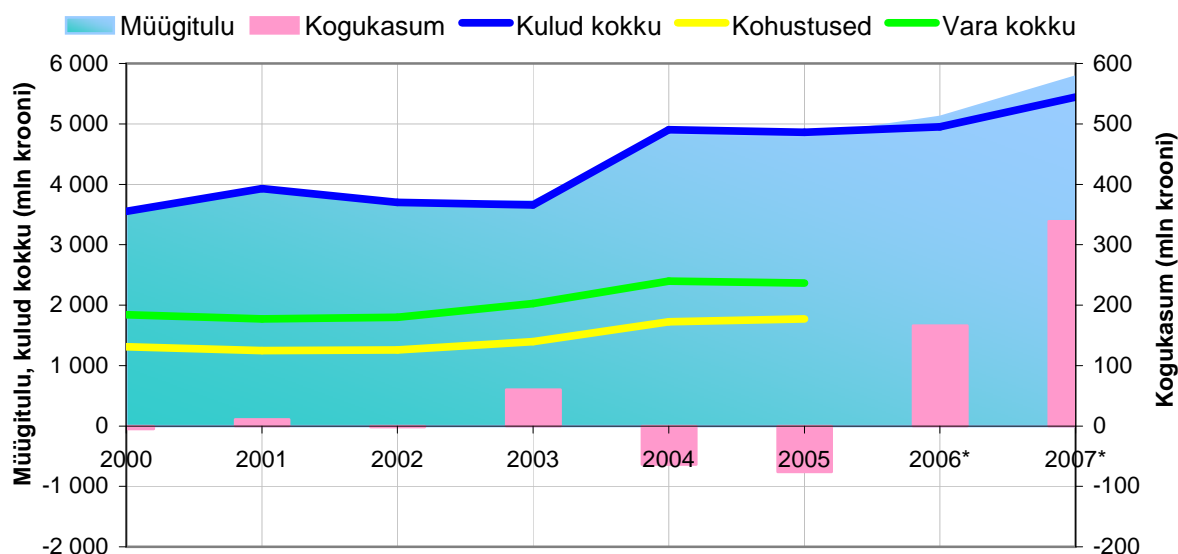
Allikas: ESA, PÕM arvutused, * - lühiajastatistika andmetel

Keskmise töötasu kiiret kasvu piimasektoris on soodustanud piimatoodete nõudluse suurenemine maailmaturul. Teiseks oluliseks teguriks on asjaolu, et Euroopa Liidu (EL) siseselt saab tööjõud liikuda vabalt ja otsida paremini tasustatud töövõimalusi. Seetõttu on Eestis tekkinud olukord, kus oskustöölised võivad minna tööle teistesse riikidesse ja selleks, et kogenud töötajaid mitte kaotada, on kohalikud tööandjad sunnitud tõstma töötasu.

Kasum, lisandväärtus, käive

Selleks, et jääda püsima ja olla konkurentsivõimeline, on piimasektor viimastel aastatel pidanud tegema suuri investeeringuid. Tänu sellele on kasvanud ja uuenenud tööstuste vara, kuid samas on suurenenud aasta-aastalt ka rahalised kohustused. See omakorda tõi aastatel 2004 ja 2005 kaasa kahjumi (joonis 3.).

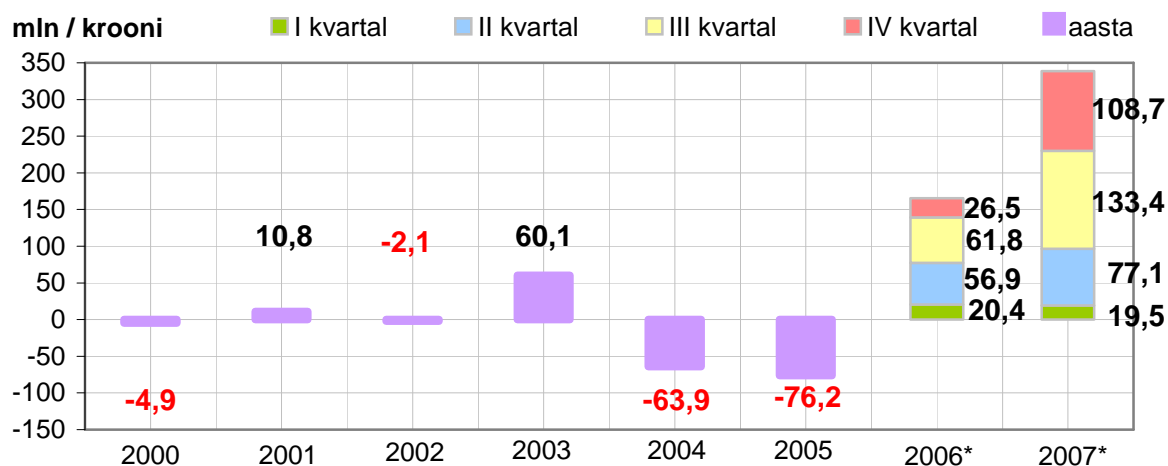
Joonis 3. Piimatööstuste müügitulu, kogukasum, kulud kokku, kohustused ja varad kokku kehtivates hindades, 2000-2007

Allikas: ESA, * - lühistatistika

Piimatööstuste jaoks oli 2007. aasta edukas, müük kasvas nii siseturul kui ka ekspordiks. Kiiresti kasvavate maailmaturuhindadega kaasnes ka hinnatõus siseturul. Endiselt pöörati tähelepanu ka kõrgema lisandväärtusega toodete arendamisele ja ekspordile. Õigeaegselt tehtud suuremahulised investeeringud on ennast nüüdseks õigustanud. Tänu kõigile neile eespool nimetatud teguritele olid 2007. aastal nii kasum kui ka lisandväärtus töötaja kohta viimaste aastate suurimad.

Esialgsel andmel oli 2007. aasta piimatööstuste käive (joonis 3.) 5,8 miljardit krooni, kasvades võrreldes 2006. aastaga 13%. Kasumi (joonis 4.) osa sellest oli 339 miljonit krooni, moodustades kogukäibest 5,9% (2006. aasta kogu käive oli 5,1 miljardit krooni, kasum 166 miljonit krooni ja kasumi % kogukäibest 3,2%).

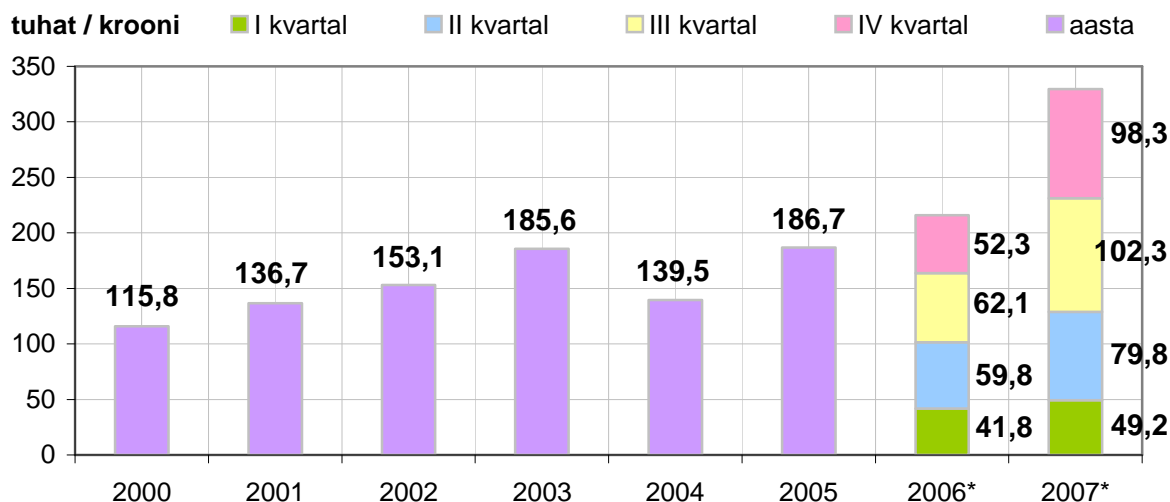

Joonis 4. Kogukasum kehtivates hindades, 2000-2007

Allikas: ESA, * - lühiajastatistika andmetel

Lisandväärtus töötaja kohta (joonis 5.) oli 2007. aastal 329,6 tuhat krooni, mis võrrelduna eelneva aastaga on 113,6 tuhat krooni rohkem.

Joonis 5. Lisandväärtus töötaja kohta, 2002-2007

Allikas: ESA, * - lühiajastatistika andmetel

Investeeringud

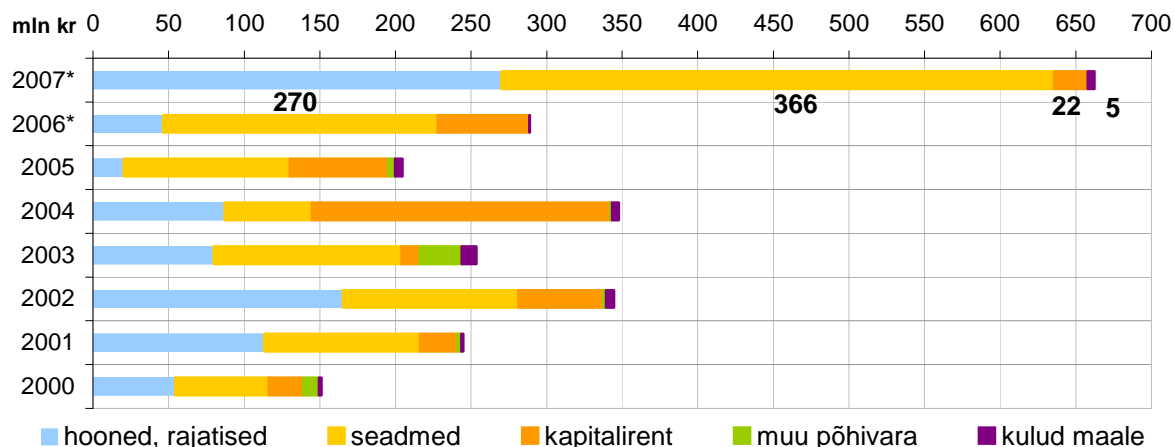
2007. aastal piimatööstuse põhivarasse tehtud investeeringud, 640,3 miljonit krooni, olid rekordilised. Võrreldes eelmise aastaga kasvas maht 412 miljonit krooni, ületades 2006. aasta (228,3 miljonit krooni) jooksul kokku tehtud kulutused 2,8 kordselt. Investeeringutest 33% tehti I kvartalis, 13% II kvartalis, 33% III kvartalis ja 21% IV kvartalis. Hoonetesse investeeriti (joonis 6.) 270,1 miljonit krooni, millest 133,5 miljonit krooni kulus hoonete ja rajatiste soetamiseks ning 136,6 miljonit rekonstrueerimiseks ja ehitamiseks. Konkurentsivõime suurendamise ja stabiilsema kvaliteediga toote tagamise eesmärgil oli investeeringutest suurem osa – 365,6 miljonit krooni ehk 57%, suunatud masinatesse ja seadmetesse.

Investeeringute tegemisel pööratakse jätkuvalt tähelepanu kõrgema lisandväärtusega toodete osa suurendamisele ja realiseerimisaja pikendamisele. Konkreetsele tootele spetsialiseerunud (juustu või kohupiima valmistamine, vadaku töötlemine) tööstused kindlustavad oma positsioone investeerides kaasaegsetesse tootmisliinidesse ja tehnoloogiatesse, mis võimaldavad hügieenilisemalt toota kordi rohkem, tagades nii turu nõudluse (näiteks Põltsamaa Meierei Juustutööstuse Rannu tootmistehhi ricotta ehk vadakukohupiima tootmisliin).

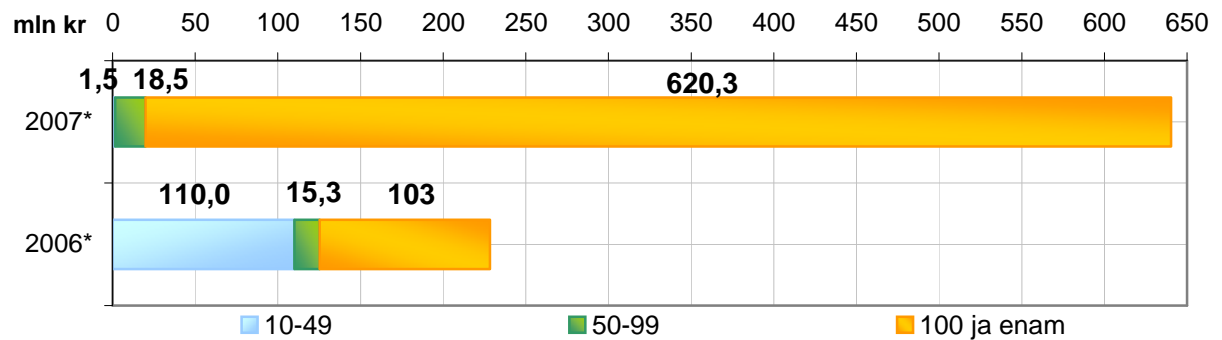
Piltidel on Põltsamaa Meierei Juustutööstuse Rannu tootmistehhi ricotta tootmisliin

Joonis 6. Investeeringud põhivarasse, 2000-2007

Allikas: ESA, * - lühiajastatistika andmetel

Joonis 7. Investeeringute jaotus ettevõtte suuruse (töötajate arvu) järgi, 2006-2007

Allikas: ESA, * - lühiajastatistika andmetel

Käesoleval aastal on investeerinud (joonis 21.) 100 ja enama töötajate arvuga ettevõtted 96,8% (620,3 mln krooni), 50-99 töötajaga ettevõtted 3% (18,5 mln krooni) ning 10-49 töötajaga ettevõtted 0,2% (1,5 mln krooni) piimatööstuse kogu investeeringutest.